

Nacka tingsrätt
Mark-och Miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka strand

Yttrande över innehållet i översända handlingar ang. tillstånd till uppförande och drift av en gruppstation för vindkraft, Vindkraftpark Ödmården(målnummer M 2204-16)

Naturskyddsföreningen anser att vindkraft är en viktig del i omställningen från miljöhotande energikällor till förnyelsebar energi. Som vi understrukt i våra tidigare yttranden till Mark- och Miljödomstolen är det samtidigt viktigt att etablering av vindkraft inte sker i lägen där den hotar höga natur-och miljövärden eller negativt påverkar landskaps- kultur-och friluftsvärden. Särskild försiktighet måste visas i områden som är viktiga för örnar och andra större rovfåglar samt att de viktigaste häcknings- flyttnings-och övervintringsområdena undantas från utbyggnad.

I ansökningsområdet bedrivs skogsbruk på samma sätt som i andra delar av Sverige med de varierande förutsättningar som därmed skapas för djur och fågelliv med ungskog, äldre skog, kalhyggen, våtmarksområden, nyckelbiotoper, åar, bäckar, sjöar och tjärnar. Ett antal skogsbilvägar genomkorsar området som utnyttjas av allmänheten för olika friluftaktiviteter. I området finns björn och lodjur. Förekommande fåglar är bl.a. havsörn, fiskgjuse, bivråk, lärkfalk, tornfalk, slaguggla, smålom, nattskär, tjäder, orre och järpe. Ett skäl till att det finns ovanliga och rödlistade fågelarter, utöver de mer vanligt förekommande, är att förutom sedvanligt skogsbruk bedrivs ingen industriell eller annan exploatering i området, som med undantag för äldre fäbodmiljöer saknar bebyggelse, vilket skapar ostörda livsmiljöer för djur och fåglar förutom de perioder då avverkningar äger rum.

Länsstyrelsen Gävleborg konstaterar i sitt yttrande att det är en betydande skillnad mellan Gävleborgs läns ornitologiska förenings (GLOF) och bolagets inventerars bedömningar av fågelförekomsterna i området. GLOF stöder sig bl.a. på sina egna inventeringar och erfarenheter och bolaget på de inventeringar som bolagets konsulter har gjort. Detta skapar osäkerhet om hur de verkliga förhållandena är och vi delar därför Länsstyrelsens uppfattning att ytterligare utredning bör göras för att skapa klarhet i frågan. Detta gäller såväl havsörnar som andra rödlistade arter i området.

Naturvårdsverket har vad gäller arterna smålom, tjäder och orre i sitt yttrande krävt att skyddsavstånden till spelplatser och häckningstjärnar skall vara minst 1000 meter samt att smålommarnas ut-och inflyttningsvägar skall vara minst 1000 meter breda. Bolaget har i ansökans kartmaterial placerat ett antal verk inom dessa skyddsavstånd möjligen beroende på att man inte ansett spelplatserna vara tillräckligt stora eller att häckningstjärnarna inte regelbundet används. Det är ytterligare ett skäl varför ytterligare utredning bör göras för att fastställa de verkliga förhållandena när det gäller fågelförekomsterna. Vi delar Naturvårdsverkets uppfattning att skyddsavstånden skall vara minst 1000 meter stora.

Som vi tidigare påpekat riskerar denna ovanligt stora vindkraftpark att få påverkan också på värdefulla natur- och kulturmiljöer utanför själva etableringsområdet. Det gränsar längs huvuddelen av sin sydgräns mer eller mindre direkt till Skärjåns naturreservat och riksintresset för naturvård upp till Tönnebro-Noran. Strax söder därom finns Åby urskogs naturreservat och Skärjåskogens naturreservat. Några km sydöst och öster om området finns Axmars kulturresevat och Axmars

naturreservat.

Länsstyrelsen har påpekat att samtliga dessa områden ”utgör ett sammanhängande skyddat område med stor betydelse för naturvård, friluftsliv och kulturvård i ett landskapsperspektiv”, en uppfattning som vi delar. Vi vill understryka vikten av att ha ett helhetsperspektiv när stora investeringar med många konsekvenser för samhällsutvecklingen planeras. I kustlandskapet öster om ansökningsområdet strax norr om Axmars naturreservat finns Storjungfruns naturreservat. I nordväst gränsar ansökningsområdet till Storröjningsmorans naturreservat, som är under bildande. Vi anser att ett skyddsavstånd på minst 1 km bör finnas mellan naturreservaten och vindkraftverken, som i detta fall har en höjd på 220 meter.

Till helhetsbilden hör också att det tidigare fanns två riksintresseområden för vindkraft (vilket inte ansökningsområdet har varit) omedelbart norr om ansökningsområdet samt ett kommunalt strax nordöst om det. Samtliga tre föreslagna vindkraftparker har tagits bort av Energimyndigheten och kommunen bl.a. på grund av naturvärdena och ”hänsyn till strategiska fågelsträck”.

Sökanden bör som en av Europas största privata markägare hänvisas till att inom ramen för sitt markinnehav på 2,3 miljoner hektar utnyttja en alternativ lokalisering av den 3700 hektar stora föreslagna vindkraftparken.

Gävle den 11 juni, 2017

Naturskyddsföreningen i Gävleborgs län

Stig Hammarsten
Ordförande